

ב"ה

תשורה

מזכרת נצח משמחת הנישואין של

אריה ודבורה לאה שי
הרצל

יום שלישי, ז' טבת ה'תשפ"ה

תשורה

מזכרת נצח
משמחת הנישואין של
החתן הרה"ת אריה שי'
עב"ג הכלה מ' דבורה לאה תחי'
הרצל
יום שלישי, ז' טבת תשפ"ה

פתח דבר

לזכרון טוב, ליום כלולת צאצאינו החתן הרה"ת מ' אריה שי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' דבורה לאה תחי', הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, על יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע בשמחת נישואי כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע והרבנית הצדקנית נ"ע, בתשורה המוסגרת בזה.

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זכנו והגיענו ליום הזה לבנות בו בנין עדי עד מיוסד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, ומתוך הרחבה בגו"ר, לנח"ר נשיאנו.

התודה וברכה מקרב ולב עמוק, לכל בני המשפחה, ידידים ומכרים, שהואילו וטרחו לבא מקרוב ומרחוק להשתתף איתנו ביום שמחתנו.

בשמחה וטוב לבב נברך את החתן והכלה שיחי', ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בכל, בגשמיות וברוחניות.

הא-ל הטוב הוא יתברך, יברך אותם ואנשי ביתם, בתוך כלל אחב"י יחיו, בברכות מאליפות מנפש עד בשר, ונזכה לקיום היעוד "מהרה ישמע בהרי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה", בגאולה האמיתית והשלימה, ומלכנו בראשנו והוא יגאלנו.

התשורה כוללת:

- א. מכתבי כ"ק אדמו"ר למשפחות הורי החתן והכלה.
  - ב. שנים עשר מכתבים מכ"ק אדמו"ר לסב הכלה ר' יששכר דב הלוי ע"ה גורביץ'.
  - ג. ארבעה עשר מכתבים מכ"ק אדמו"ר הריי"צ אל הרה"ח ר' אלטר ע"ה שימחוביץ', וחמיו, סב הכלה הרה"ח ר' שלמה זלמן ע"ה הבלין.
- יצויין אשר רוב החומר מתפרסם כאן לראשונה.

יהי רצון שיהיו המכתבים "סגולה לכל מיילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו", "ונזכה זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה אין א גוף, ולמטה מעשרה טפחים, והוא יגאלנו".

בשמחה ובברכה

משפחת הבלין

פרנקפורט, גרמניה

משפחת הרצל

רמת הגולן, ארה"ק

יום ג', ז' טבת ה'תשפ"ה

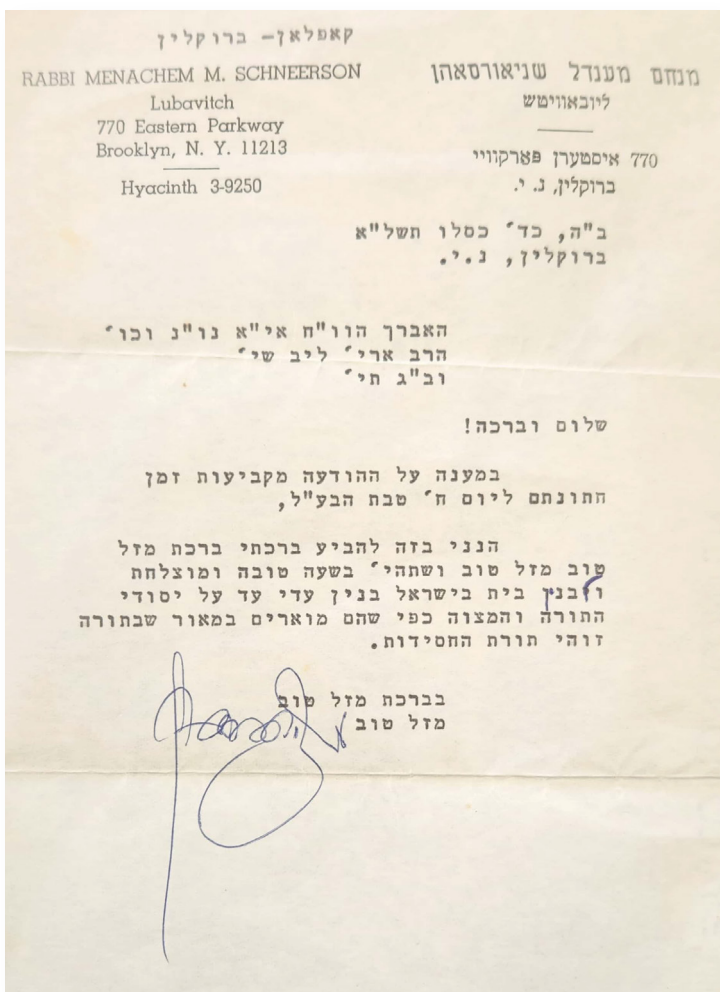
אולם 'בית רבקה', כפר חב"ד ב', ארה"ק

**ממכתבי כ"ק אדמו"ר
למשפחות החתן
והכלה**

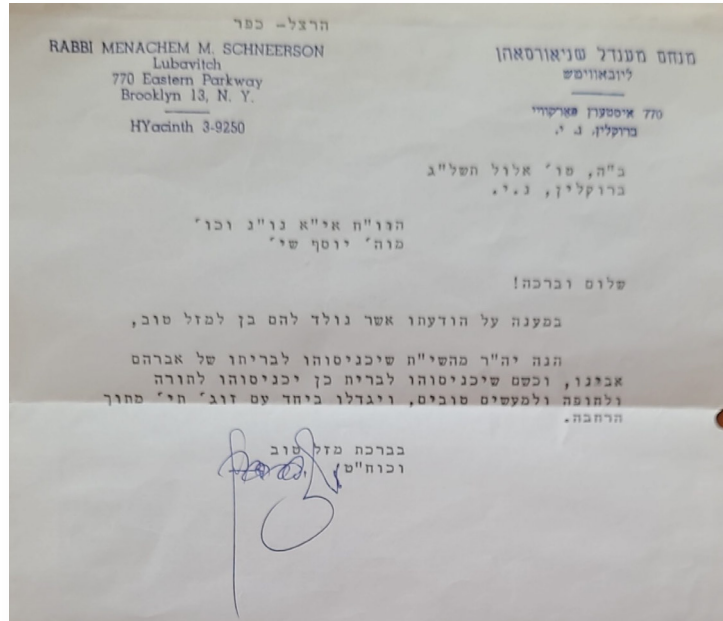
”קביעות זמן חתונתם”

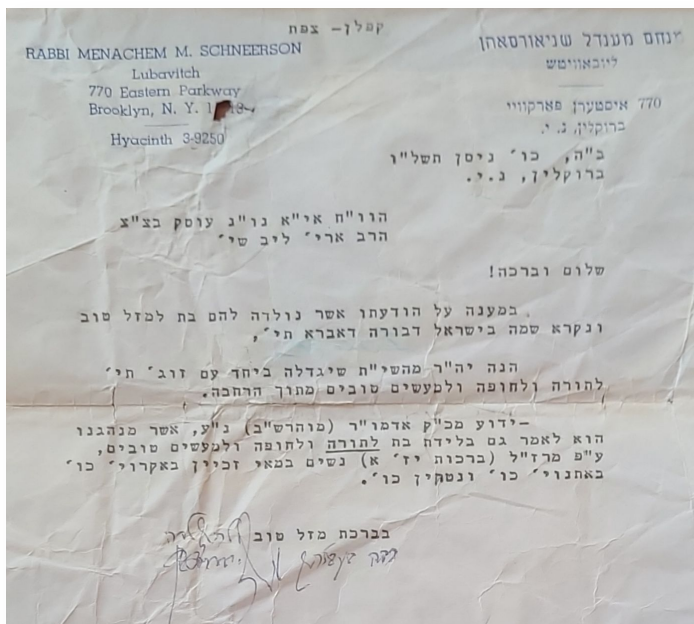
מכתב ברכה מכ"ק אדמו"ר לחתונת זקני החתן ר' ארי' ליב ע"ה ותבדל"ח
 וזגתו מ' שרה הינדא תחי' קפלן שהתקיימה בז' טבת תשל"א

(התאריך במכתב הוא ח' טבת מאחר והחופה התקיימה לאחר השקיעה)

ממכתבי כ"ק אדמו"ר להורי החתן והכלה

מכתב ברכה
שקיבל סב
החתן, ר' יוסף
שי' הרצל,
על הולדת בנו
אבי החתן ר'
שלום דובער שי'

מכתב ברכה
שקיבל סב
החתן, ר' ארי'
ליב ע"ה קפלן,
על הולדת בתו
אם החתן מ'
דבורה דאברא
שתי'

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יב' מ"ו תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הר"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' משה שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות יום הולדת השלישי של
בנם יוסף ירחמיאל שי", הנה מדעתק לקמן קטע ממכתב כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל
זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי" לטורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה (הגאון זקנו) יוסף ירחמיאל שי

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...ובדבר גזירת השערות -אפשערעניש- הוא דבר גדול
במנהג ישראל ועיקרו הוא בההינוך והשאת פיות הראש,
ומיום הגזירה והנחת הפיות של הראש, נהגו להדר להרגיל
את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש
שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לטורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמויות
וברוחניות.

המכ' והפ"נ נחקבלו ויקראו בעת רצון על הציון הק'.

מכתב ברכה
שקיבל סב
הכלה, ר' משה
שי' הבלין,
על האפשערניש
לבנו אבי הכלה
ר' יוסף ירחמיאל
שי'

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כד' אדר תשל"ט
ברוקלין, נ.י.

הר"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' יוסף יצחק שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בח למזל טוב
ונקרא שמה בישראל ששערנא שרה תי",
הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלם ביחד עם זוג' תי"
לטורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-יודע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר מנהגו
הוא לאמר גם בלידה בח לטורה ולחופה ולמעשים טובים,
ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים במאי זכין באקרובי' כו'
באתנוי' כו' ונשרין כו'.

בברכת מזל טוב

מכתב ברכה
שקיבל סב
הכלה, ר' יוסף
יצחק הלוי שי'
גורביץ', על
הולדת בתו
אם הכלה מ'
שטערנא שרה
תי'

”נהניתי לראות תמונתו”

לקראת יום הולדתו השלישי של אבי החתן, בקיץ תשל”ו, לקחו אותו הוריו לסטודיו מיוחד לצילומים לפני האפשערניש, ואת אחת מהתמונות אותן צילמו הם שלחו לכ”ק אדמו”ר.

אחר פרסום התמונה מארכיון הספרייה, התברר, שעל גב התמונה כתב הרבי בכת”י הק’ את המילה ”בדלר”ה”, שהיא לשון שגורה בהוראות הרבי למזכירות, שפירושה הוא שיש להשיב על המכתב במכתב בנוסח הכללי של ראש השנה.

המכתב הזה, באם אכן נשלח, לא הגיע לידי הורי החתן, אך הם כן זכו לקבל באותו החודש שני מכתבים אחרים, אחד לחגיגת האפשערניש ואחד נוסף להולדת בתם נחמה שתי’ שנולדה באותם ימים.

התמונה שנשלחה
לכ”ק אדמו”ר

בהקשר זה של שליחת התמונה לרבי, יש להעיר כי בזיכרונותיו של הסבא ר’ ישראל יהודה ע”ה לוינ הוא מספר שבחודש אייר תרצ”ה הוא שלח את תמונתו לכ”ק אדמו”ר הריי”צ וקיבל מענה ”נהניתי לראות תמונתו, ויפרוש בשלום חבריו, והקרובים שיחי’, והשי”ת יהי’ בעזרו”.

ומעניין להזכיר כי אחד מתלמידי הישיבה במלחובקה באותה עת, שהוא מ”חבריו והקרובים שיחי” שבמענה הנ”ל, הוא סב הכלה ר’ יששכר דב הלוי ע”ה גורביץ’.

הערצל - כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, יג' אלול תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' יוסף שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת השלישי של בנם שלום דב בער שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי' לחורה ולחופה ולמעשים טובים מהוך הרחבה.

בברכה כוח"ס

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

..... ובדבר גזיזת השערות - אפשערעניש - הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהתינוך השארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדרג להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מהוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

המכתב
שנתקבל לחגיגת
האפשרניש

הרצל - כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כח' אלול תשל"ו
ברוקלין, נ.י.

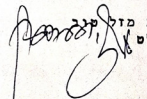
הרה"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה' יוסף שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשה נולדה להם בח למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי' לחורה ולחופה ולמעשים טובים מהוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר מנהגו הוא לאמר גם בלידה בח לחורה ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים במאי זכייין באקרוי' כו' באתנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכה מזל טוב
וכוח"ס

בסח משתחף (וישחף) ביתר שאת בהמבצעים, וה' יצליחם.

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

המכתב שנתקבל
להולדת הבת

**ממכתבי כ"ק אדמו"ר
לסב הכלה ר' בערל
גורביץ'**

ממכתבי כ"ק אדמו"ר לסב הכלה ר' בערל גורביץ'

לפנינו אוסף הכולל מקבץ של שנים עשר ממכתבי כ"ק אדמו"ר זי"ע לסב הכלה ר'
יששכר דב הלוי גורביץ' ע"ה.

אוסף המכתבים שקיבל הרב גורביץ' מהרבי במשך חייו, הכולל מאות מכתבים שקיבל הן כאדם פרטי והן בתוקף תפקידו כמנהל המוסד בית רבקה לבנות בי"ע שבצרפת, הוא אוצר בלום הנושא בתוכו שפע עצום של הוראות מיוחדות וביטויים נדירים שמתוכנם ניתן ללמוד רבות.

הרבה מהמכתבים נדפסו כבר בסדרת אג"ק ובבמות נוספות. כאן בחרנו להדפיס מדגם קטן מתוכם, שעיקר תוכנם נדפס כבר, ונסמנו לצד כל אחד מהם היכן, כאשר כאן מובאים לראשונה צילומי המכתבים עצמם וגם תוכנם בשלמות ודיוק יותר מהנדפס.

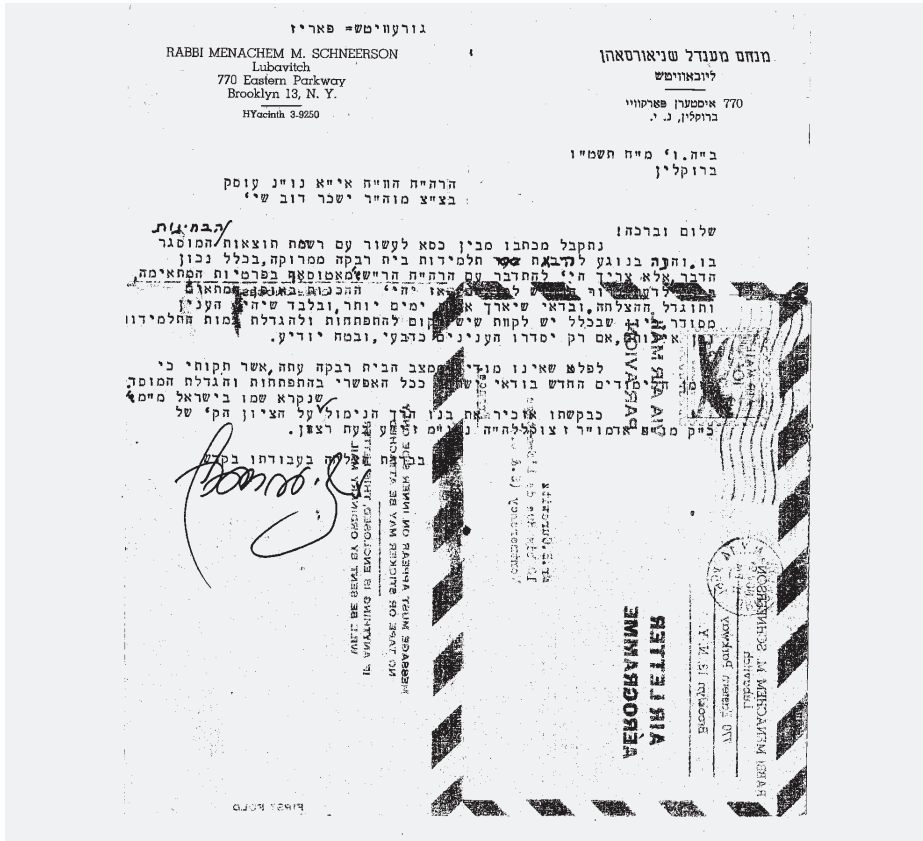
בין כל הריבוי העצום של המכתבים שזכה הרב גורביץ' לקבל, המכתבים שבחרנו כאן להדפיס הם כאלה שנשלחו בין חשוון תשט"ו לתמוז תשי"ז, ובהם הוראות ומענות לגבי פרטים שונים בענייני ניהול המוסד. להשלמת הרקע שמאחורי המכתבים מומלץ לעיין בספר 'ר' בערל - חסיד ומחנך' שיצא על קורות חייו של הרב גורביץ'.

המכתבים עצמם נשמרים בידי בניו, ותודתנו נתונה לבני המשפחה שהואילו לשתף אותם איתנו.

מכתב א

ו' מר-חשוון תשט"ו, הוראות בנוגע להבאת תלמידות בית רבקה ממרוקו וברית לבנו מ"מ. חלקו נדפס בהתקשרות שמח ע' 9, ובתולדות חב"ד במרוקו ע' 153.

"בנוגע להבאת תלמידות בית-רבקה ממרוקו, בכלל נכון הדבר"

כיון שבכלל יש לקוות שיש מקום להתפתחות ולהגדלת כמות התלמידות וכן איכותם, אם רק יסדרו הענינים כדבעי, ובטח יודיע.

לפלא שאינו מודיע המצב הבית רבקה עתה, אשר תקותי כי לזמן הלימודים החדש בודאי שתהי' ככל האפשרי בהתפתחות והגדלת המוסד.

כבקשתו אזכיר את בנו הרך הנימול שנקרא שמו בישראל מ"מ על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע בעת רצון.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ח"ק

ב"ה ו' מ"ח תשט"ו
ברוקלין

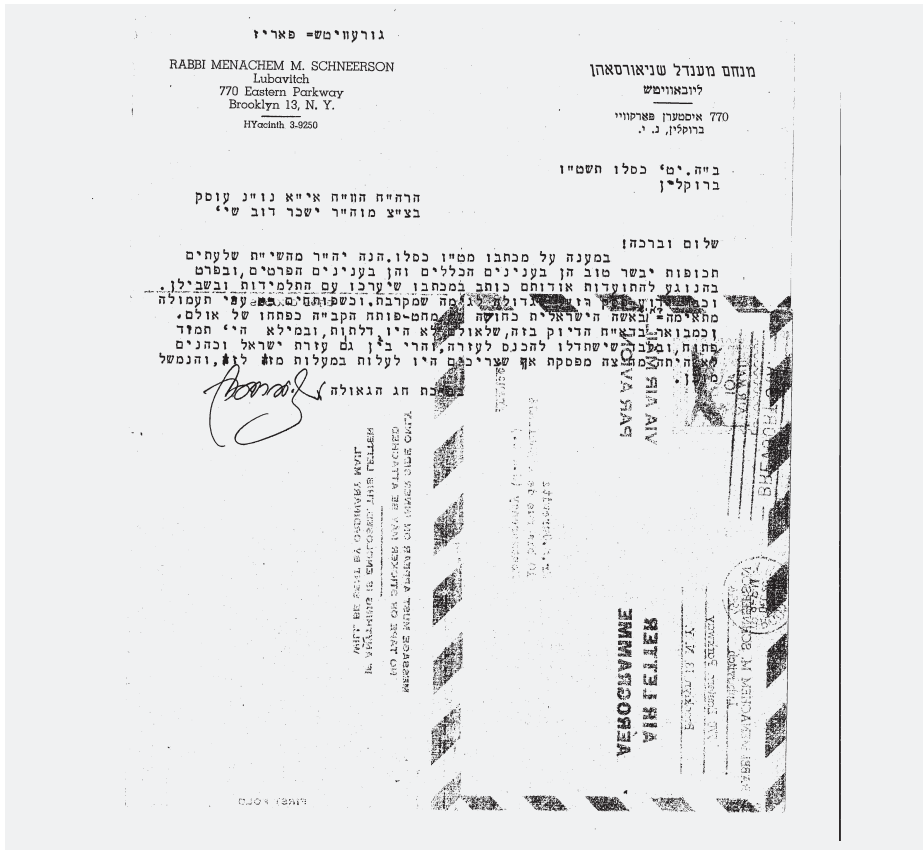
הרה"ח הו"ח א"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר ישכר דוב שי' שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מבין כסא לעשור עם רשימת תוצאות הבחינות המוסגר בו. והנה בנוגע להבאת תלמידות בית-רבקה ממרוקו, בכלל נכון הדבר, אלא צריך הי' להתדבר עם הרה"ח הר"ש שי' מאטוסאף בפרטיות המתאימה, בכדי לדעת ברור הדרוש לפניהם שאז יהי' ההכנות באופן המתאים ותוגדל ההצלחה. ובדאי שיארכ איזה ימים יותר, ובלבד שיהי' העניין מסודר,

מכתב ב

"ט כסלו תשט"ו, ההתועדויות שעורך עם התלמידות הן כפתחו של מחט וכמשל הכניסה לעזרה.

נדפס בהיכל מנחם ח"ב ע' קלט.

"בהנוגע להתועדות אודותם כותב במכתבו שיערכו עם התלמידות.. גדולה לגימה שמקרבת"

שגדולה לגימה שמקרבת. וכשפותחים בה ע"י תעמולה מתאימה - באיש ובאשה הישראלית כחודה של מחט - פותח הקב"ה כפתחו של אולם. וכמבואר בדא"ח הדיוק בזה, שלאולם לא היו דלתות, ובמילא ה' תמיד פתוח, ובלבד שישתדלו להכנס לעזרה, והרי בין גם עזרת ישראל וכהנים לא היתה מחיצה מפסקת אף שצריכים היו לעלות במעלות מזו לזו. והנמשל מובן

בברכת חג הגאולה
חי"ק

ב"ה יט' כסלו תשט"ו
ברוקלין
הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר
ישכר דוב שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ו כסלו. הנה יה"ר מהשי"ת שלעתים יבשר טוב הן בענינים הכלליים והן בענינים הפרטים, ובפרט בהנוגע להתועדות אודותם כותב במכתבו שיערכו עם התלמידות ובשבילן. וכבר ידוע פסק רז"ל

מכתב ג

ד' טבת תשט"ו, לנאומי התלמידות בהתוועדות ערך רב,
ונפילת הרוח עקב המצב הבריאותי אינה נכונה.
נדפס באג"ק ח"י ע' קצח (ג'קסד), ובהיכל מנחם ח"ב ע' קמ.

גורעוויטש = פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 אסטען פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה ד' טבת תשט"ו
ברוקלין

הווי"ח אי"א נו"נ כו"ו
מוה"ר ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

בפענה על מכתביו מי"ח כ"ב וכ"ח כסלו. נהניתי מהתועדות
שעשו ביום הבהיר י"ט כסלו ומה שהסבירו-להתלמידות פרשת החג, ומהנכון
הי' שבמקרים כמו אלה הרי ינאמו ג"כ אחדות מהתלמידות, בכדי להמשיך
אותם = אריצייהען זיי-יותר בהענינים. ואף שע"פ הרוב מסייעים להם בעריכת
הנאומים, הרי ישנה ג"כ השתתפות מצדם, וגם פעם הדבק שהן נואמות ערך רב לו.

מי"ש אודות מצב בריאותו ושנפל ברוחו מזה. הנה בודאי ידוע
לו שזהו היפך תורתנו בכלל, ותורת החסידות בפרט, והתורה נתנה רשות לרופא
לרפאות, אבל בבת אחת עם זה על האדם לזכור ולדעת ברור, שהשי"ת הוא הרופא
כל בשר ומפליא לעשות, ובמילא עליו לעבדו ית' בשמחה ובטוב לבב ובטוח
השי"ת למלאות הבטחתו בהמצטרך להעובד. וכמבואר הענין בכ"מ בדא"ח, ואין
להתעמק כלל וכלל במצב ~~הבריאות~~ הבריאות און צוהערען זיך ווי מען פילט
זיך, כי זהו מענינו של הרופא ולא מענינו של האדם, והאריכות בדבר הפשוט
אך לסותר, וזכות התעסקותו בקירוב לבן של בני ישראל לאבינו שבשמים תעמוד
לו לבשר טוב בכל הני"ל.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש-המחכה לבשו"ט

"נהניתי מהתועדות שעשו ביום הבהיר י"ט כסלו... ומהנכון הי' שבמקרים כמו אלה הרי ינאמו ג"כ אחדות מהתלמידות"

ותורת החסידות בפרט. והתורה נתנה רשות
לרופא לרפאות, אבל בבת אחת עם זה על
האדם לזכור ולדעת ברור, שהשי"ת הוא הרופא
כל בשר ומפליא לעשות, ובמילא עליו לעבדו
ית' בשמחה ובטוב לבב ובטוח השי"ת למלאות
הבטחתו בהמצטרך להעובד. וכמבואר הענין
בכ"מ בדא"ח. ואין להתעמק כלל וכלל במצב
הבריאות און צוהערען זיך ווי מען פילט זיך, כי
זהו מענינו של הרופא ולא מענינו של האדם,
והאריכות בדבר הפשוט אך למותר. וזכות
התעסקותו בקירוב לבן של בני ישראל לאבינו
שבשמים תעמוד לו לבשר טוב בכל הני"ל.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש - המחכה

לבשו"ט

חי"ק

ב"ה ד' טבת תשט"ו

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ כו"ו מוה"ר ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתביו מי"ח כ"ב וכ"ח כסלו.
נהניתי מהתועדות שעשו ביום הבהיר י"ט כסלו
ומה שהסבירו להתלמידות פרשת החג, ומהנכון
הי' שבמקרים כמו אלה הרי ינאמו ג"כ אחדות
מהתלמידות, בכדי להמשיך אותם - אריצייהען
זיי - יותר בהענינים. ואף שע"פ הרוב מסייעים
להם בעריכת הנאומים, הרי ישנה ג"כ השתתפות
מצדם. וגם פעם הדבר שהן נואמות ערך רב לו.

מי"ש אודות מצב בריאותו ושנפל ברוחו מזה.
הנה בודאי ידוע לו שזהו היפך תורתנו בכלל,

מכתב ד

ערב חגה"ש תשט"ו, אפוטרופוס לנערה.

מכתבים נוספים לר' בערל על אותו נושא נדפסו בהיכל מנחם ח"ג ע' קנו ובאג"ק שנשמך שם.

גורעוויטש=פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

כ"ה. ערב חגה"ש תשט"ו
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מב' סיון בו כותב אודות נערה שלומדת
בבית רבקה ומה שהאפוטרופוס שלה אוסר בנוגע להורי'.

הנה זוהי שאלה מסובכת בדין, ולכן יפנו לרבנים בעלי
הוראה, לאחרי שיבררו אם נכונים דברי האפוטרופוס, ויעשו כפסק השו"ע.

נהניתי מהבשו"ט מביאת התלמידות מפרוקה, ויה"ר שתלמדנה
כל התלמידות בבית רבקה אשר בצרפת בכי טוב, ויתפתח המוסד הן בכמות-
היינו במספר התלמידות-והן באיכות-בהנוגע ליראת שמים וחינוך הטוב
בכל הפרטים, וגודל הענין אין די באר.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ולקבלת התורה
בשמחה ובפנימיות

ויתפתח המוסד הן בכמות - היינו במספר התלמידות -
והן באיכות... וגודל הענין אין די באר"

כ"ה ערב חגה"ש תשט"ו

ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר ישכר
דוב שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מב' סיון בו כותב אודות
נערה שלומדת בבית רבקה ומה שהאפוטרופוס
שלה אומר בנוגע להורי'.

הנה זוהי שאלה מסובכת בדין, ולכן יפנו
לרבנים בעלי הוראה, לאחרי שיבררו אם נכונים

דברי האפוטרופוס. ויעשו כפסק השו"ע.

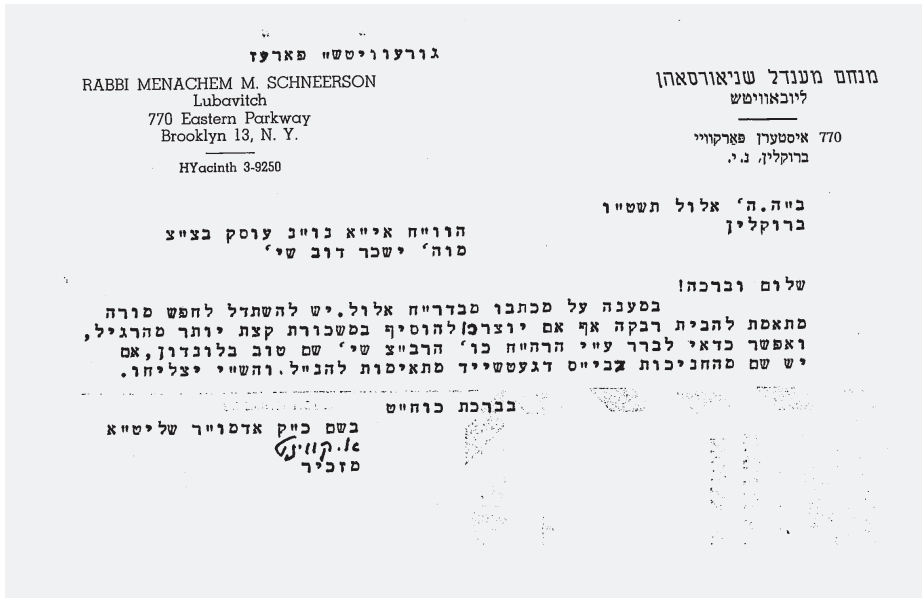
נהניתי מהבשו"ט מביאת התלמידות
מפרוקה, ויה"ר שתלמדנה כל התלמידות בבית
רבקה אשר בצרפת בכי טוב, ויתפתח המוסד
הן בכמות - היינו במספר התלמידות - והן
באיכות - בהנוגע ליראת שמים וחינוך הטוב
בכל הפרטים, וגודל הענין אין די באר.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל, ולקבלת התורה
בשמחה ובפנימיות

ח"ק

מכתב ה'

ה' אלול תשט"ו, כדאי להוסיף במשכורת עבור מורה מתאימה.

"יש להשתדל לחפש מורה מתאמת להבית רבקה אף אם יוצרכו להוסיף במשכורת קצת יותר מהרגיל"

ואפשר כדאי לברר ע"י הרה"ח כו' הרב"צ שי' שם טוב בלונדון, אם יש שם מהחניכות דבי"ס דגעטשייד מתאימות להנ"ל. והש"י יצליחו.

בברכת כוח"ט

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ב"ה ה' אלול תשט"ו

ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' ישכר דוב

שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מבדר"ח אלול, יש להשתדל לחפש מורה מתאמת להבית רבקה אף אם יוצרכו להוסיף במשכורת קצת יותר מהרגיל,

מכתב ו

י"ז אב תשט"ז, על נער שקיבלו למוסד לבנות.

גוקעוויטש - פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה י"ז מנ"א תשט"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ וכו' כו'
מוה' ישכר דוב שי'

שלום וברכה!
במענה על מכתבו מי"א מנ"א, בו כותב אשר קבלו להמוסד שלהם
נער אחד כבן שבע-תשע וכו',

ולפלא הדבר כי לא נשמע מעולם כזאת, ועאכו"כ במוסד לנערות
חסידותי. ואפשר לא ביאר הדברים כל צרכם, ולכן מהנכון שיתיעץ עם הרה"ג
הרה"ח כו' הרב"א שי' גאראדעצקי לאחר שיציע לפניו כל הפרטים בזה, ומובן
שהקדם בזה ישובח, קודם שיתפרסם בחוץ-אם המצב הוא כשטחית לשונו במכתבו,
ובטח יכתוב בהקדם מהתוצאות והשי"ת יצליחו.

בברכה
גמ כ"ק אל"ט א. קווינט אפני

**"כותב אשר קבלו להמוסד שלהם נער אחד כבן שבע-תשע וכו',
ולפלא הדבר כי לא נשמע מעולם כזאת"**

עם הרה"ג הרה"ח כו' הרב"א שי' גאראדעצקי
לאחר שיציע לפניו כל הפרטים בזה, ומובן
שהקדם בזה ישובח, קודם שיתפרסם בחוץ -
אם המצב הוא כשטחיות לשונו במכתבו, ובטח
יכתוב בהקדם מהתוצאות והשי"ת יצליחו.

בברכה
בשם כ"ק אד"ש
א. קווינט
מזכיר

ב"ה י"ז מנ"א תשט"ז
ברוקלין
הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' ישכר דוב שי'
שלום וברכה!
במענה על מכתבו מי"א מנ"א, בו כותב אשר
קבלו להמוסד שלהם נער אחד כבן שבע-תשע
וכו',
ולפלא הדבר כי לא נשמע מעולם כזאת,
ועאכו"כ במוסד לנערות חסידותי. ואפשר לא
ביאר הדברים כל צרכם, ולכן מהנכון שיתיעץ

מכתב ז

ימי הסליחות תשט"ז, מכתב כללי-פרטי ותוספת
בנוגע לבירור אודות אדם מאנגליה.

גורען יטש-פאריז
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

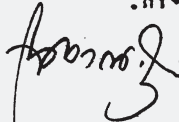
מוחם מענדל שניאורטאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ וכו'
מוה' ישכר דוב שי'

שלום וברכה:

מכ' עם המוסג"ב נתקבלו.
ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה טובה לשנה
טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

במש"כ ע"ד הצעת האיש מאיינגלאנד יש להודיע
מאנ"ש שבאיינגלאנד אודותו וסמכותו ובהתאם לזה
להחליט.

ע"ד הצעת האיש מאיינגלאנד יש להודיע
מאנ"ש שבאיינגלאנד אודותו וסמכותו

לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה
חי"ק

במש"כ ע"ד הצעת האיש מאיינגלאנד יש
להודיע מאנ"ש שבאיינגלאנד אודותו וסמכותו
ובהתאם לזה להחליט.

ב"ה ימי הסליחות, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

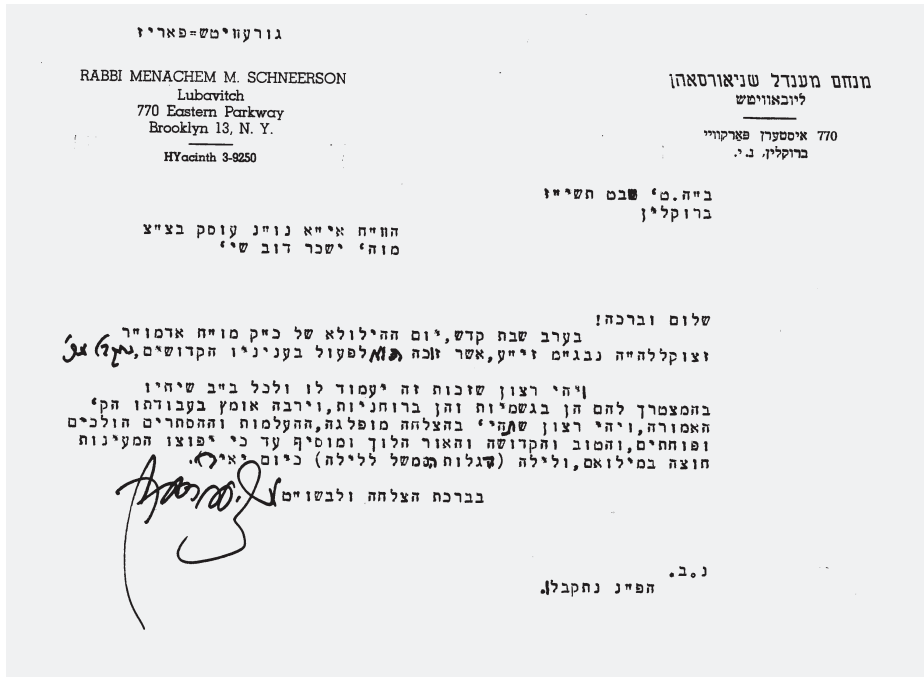
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ישכר דוב שי'
שלום וברכה:

מכ' עם המוסג"ב נתקבלו.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי

מכתב ח

ט' שבט תשי"ז, זכות ההתעסקות בענייני כ"ק אדמו"ר תעמוד לו ולב"ב.
נדפס בספר 'ר' בערל - חסיד ומחנך' ע' 143 ובאג"ק חי"ד ע' שמה (ה'קטז*) ללא שם הנמען.

"ההעלמות וההסתרים הולכים ופוחתים, והטוב והקדושה והאור הלוך ומוסיף... ולילה (דגלות הנמשל ללילה) כיום יאיר"

בהמצטרך להם הן בגשמיות והן ברוחניות, וירבה אומץ בעבודתו הק' האמורה, ויהי רצון שתהי' בהצלחה מופלגה, ההעלמות וההסתרים הולכים ופוחתים, והטוב והקדושה והאור הלוך ומוסיף, עד כי יפוצו המעינות חוצה במילואם, ולילה (דגלות הנמשל ללילה) כיום יאיר.

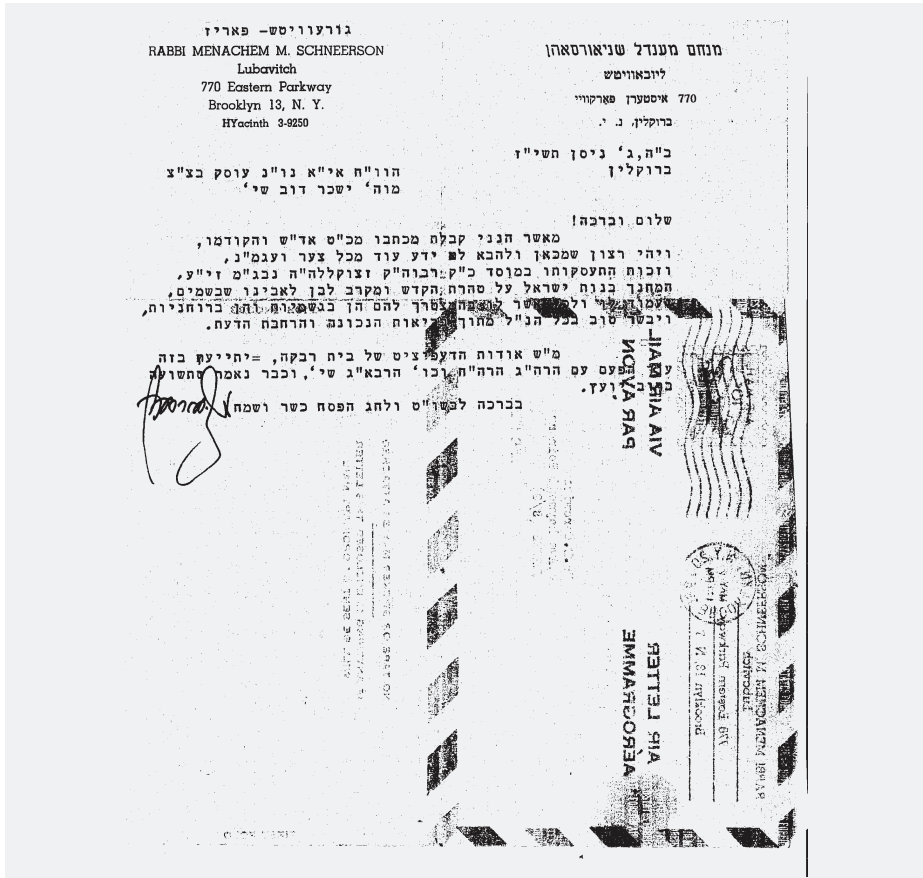
בברכת הצלחה ולבשו"ט
חי"ק
נ.ב. הפ"נ נתקבל.

ב"ה. ט' שבט תשי"ז
ברוקלין
הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' ישכר דוב ש"י
שלום וברכה!
בערב שבת קדש, יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר זכה הוא לפעול בענייניו הקדושים, נתקבל מכ' ויהי רצון שזכות זה יעמוד לו ולכל בי"ב שיחיו

מכתב ט

ג' ניסן תשי"ז, זכות התעסקות במוסד תעמוד לו, והתייעצות עם רבא"ג לגבי הגירעון.

נדפס בספר ר' בערל - חסיד ומחנך' ע' 143.

**“זכות התעסקותו במוסד כ”ק רבוה”ק צוקללה”ה נבג”מ זי”ע...
יעמוד לו ולכל אשר לו בהמצטרך להם”**

ישראל על טהרת הקדש ומקרב לבן לאבינו שבשמים, יעמוד לו ולכל אשר לו בהמצטרך להם הן בגשמיות והן ברוחניות, ויבשר טוב בכל הנ”ל מתוך הבריות הנכונה והרחבת הדעת.

מ”ש אודות הדפיציט של בית רבקה, יתייעץ בזה עוד הפעם עם הרה”ג הרה”ח וכו’ הרבא”ג שי’, וכבר נאמר ותשועה ברוב יועץ.

בברכה לבשו”ט ולחג הפסח כשר ושמח
חי”ק

ב”ה, ג’ ניסן תשי”ז

ברוקלין

הו”ח אי”א נו”נ עוסק בצ”צ מוה’ ישכר דוב שי’

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ”ט אד”ש והקודמו, ויהי רצון שמכאן ולהבא לא ידע עוד מכל צער ועגמ”נ, וזכות התעסקותו במוסד כ”ק רבוה”ק צוקללה”ה נבג”מ זי”ע, המחנך בנות

מכתב י

י"א סיוון תשי"ז, קבלת נערות ומורה מירושלים.
נדפס בהיכל מנחם ח"ב ע' קמח.

גורעוויטש-פאריז

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א סיוון תשי"ז
ברוקלין

הו"ח אי"א נ"ו עוסק בצ"צ מוה' ישכר דוב שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מעש"ק, ונעם לי לקרוא בו אשר ביום הבהיר הילולא דרשב"י באו אצלם נערות מת"ת שבעיר, ויהי"ר שתה"י זה הכנה טובה שתוקלטנה כמה מהן ללמוד בבית רבקה במשך הקיץ ולזמן לימודים הבע"ל. ובתה-כמנהג העולם-צריכים הנערות וההורים שלהן להתעוררות עוד הפעם ועוד הפעם. והרי המעשה והפועל הוא העיקר.

ז"ע קבלתי מכתב ממר זילברשטרם מירושלים עיה"ק ת"ו, בו מזכיר שמזמן כתבו לו מבי"ח רבקה מפאריז אודות קורה מתאימה והתחיל להתעסק בזה, אבל אחי"כ לא שמע בזה דבר ובמילא הפסיק. ובת"ת יודיע פרשת הדבר, ובפרט שבמכתבו זה כותב שענה להנ"ל, והרי מכתב ממר זילברשטרם נתקבל היום, ואפשר נאבד המכתב (אם כבר הי' שהות שיתקבל לשם) וכדאי שיכתוב להנ"ל שנית.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולבשו"ט בכל האמור

כבקשתו, אזכיר בעת רצון, את משפחת שיף שיחיו על הציון הק' להמצטרך להם.

נעם לי לקרות בו אשר ביום הבהיר הילולא דרשב"י
באו אצלם נערות מת"ת שבעיר

מירושלים עיה"ק ת"ו, בו מזכיר שמזמן כתבו לו מבית רבקה מפאריז אודות מורה מתאימה והתחיל להתעסק בזה, אבל אח"כ לא שמע בזה דבר ובמילא הפסיק, ובטח יודיע פרשת הדבר, ובפרט שבמכתבו זה כותב שענה להנ"ל, והרי מכתב ממר זילברשטרם נתקבל היום, ואפשר נאבד המכתב (אם כבר הי' שהות שיתקבל לשם), וכדאי שיכתוב להנ"ל שנית.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש ולבשו"ט בכל האמור
ח"ק

כבקשתו, אזכיר בעת רצון, את משפחת שיף שיחיו על הציון הק' להמצטרך להם.

ב"ה, י"א סיוון תשי"ז
ברוקלין
הו"ח אי"א נ"ו עוסק בצ"צ מוה' ישכר דוב שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מעש"ק, ונעם לי לקרות בו אשר ביום הבהיר הילולא דרשב"י באו אצלם נערות מת"ת שבעיר, ויה"ר שתה"י זה הכנה טובה שתוקלטנה כמה מהן ללמוד בבית רבקה במשך הקיץ ולזמן לימודים הבע"ל. ובטח - כמנהג העולם - צריכים הנערות וההורים שלהן להתעוררות עוד הפעם ועוד הפעם, והרי המעשה והפועל הוא העיקר.

ז"ע קבלתי מכתב ממר זילברשטרם שי

מכתב יא

י"א תמוז תשי"ז, ימי הגאולה מסוגלים לבשו"ט.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"א תמוז תשי"ז
ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו פנאט עם רשימה (החלמידות) ויהי רצון שיבשר
טוב בכל הענינים אודותם כותב.

וכפרט שמסוגלים ימים אלו לבשו"ט בהנ"ל, שהרי הם ימי הגאולה
י"ב וי"ג תמוז, גאולה נשיאנו, ובאופן נס גלוי של מעלה מן הטבע לגמרי,
וגאולה בתר רישא אזיל, והרי בכל שנה ושנה נעשים הענינים, המשכוח
והשפעות מעין וכמו שהי' בפעם הראשונה, וכרמו הידוע; ואימים האלה
(כשהם) נזכרים (כרבי) ונעשים המשכוח והשפעות.

בברכה לבשו"ט ולהג הגאולה בהצלחה

"מסוגלים ימים אלו לבשו"ט בהנ"ל...
באופן נס גלוי שלמעלה מן הטבע לגמרי"

שהרי הם ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז, גאולת
נשיאנו, ובאופן נס גלוי שלמעלה מן הטבע
לגמרי, וגופא בתר רישא אזיל, והרי בכל שנה
ושנה נעשים הענינים, המשכוח והשפעות
מעין וכמו שהי' בפעם הראשונה, וכרמו הידוע:
והימים האלה (כשהם) נזכרים (כדבעי) ונעשים
המשכוח והשפעות.

בברכה לבשו"ט ולהג הגאולה בהצלחה

חי"ק

ב"ה, י"א תמוז תשי"ז

ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה
ישכר דוב שי'

שלום וברכה!

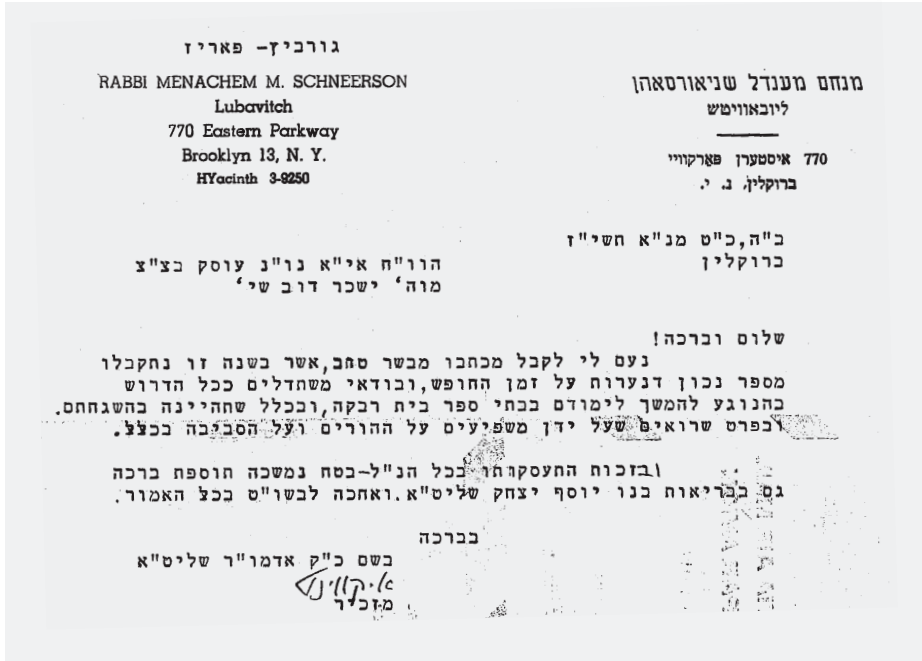
מאשר הנני קבלת מכתבו עם רשימת
התלמידות תי', ויהי רצון שיבשר טוב בכל
הענינים אודותם כותב.

וכפרט שמסוגלים ימים אלו לבשו"ט בהנ"ל,

מכתב יב

כ"ט אב תשי"ז, בזכות ההתעסקות בקבלת תלמידות בטח תומשך ברכה
לבריות סב הכלה ר' י"י שי גורביץ'.

נדפס בהיכל מנחם ח"ב ע' קמה.

"בזכות התעסקותו בכל הנ"ל - בטח נמשכה תוספת ברכה
גם בבריות בנו יוסף יצחק שליט"א"

על ההורים ועל הסביבה בכלל.
 ובזכות התעסקותו בכל הנ"ל - בטח נמשכה
 תוספת ברכה גם בבריות בנו יוסף יצחק
 שליט"א. ואחכה לבשו"ט בכל האמור.

בברכה
 בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 א. קווינט
 מזכ"ר

ב"ה, כ"ט מנ"א תשי"ז
 ברוקלין
 הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' ישכר דוב
 שי'

שלום וברכה!
 נעם לי לקבל מכתבו מבשר טוב, אשר בשנה
 זו נתקבלו מספר נכון דנערות על זמן החופש,
 ובודאי משתדלים ככל הדרוש בהנוגע להמשך
 לימודם בבתי ספר בית רבקה, ובכלל שתיינה
 בהשגחתם. ובפרט שרואים שעל ידן משפיעים

**ממכתבי
כ"ק אדמו"ר הריי"צ
לר' זלמן הבלין
ור' אלטר שימחוביץ'**

ממכתבי כ"ק אדמו"ר הריי"צ לר' זלמן הבלין ור' אלטר שימחוביץ'

לפנינו אסופת העתקים נדירה, ובה צילומים של ארבעה עשר מכתבים ששלח כ"ק אדמו"ר הריי"צ זי"ע אל הרה"ח ר' חיים אלטר ניסן שמעון ע"ה שימחוביץ', וביניהם שלושה לחמיו סב הכלה הרה"ח ר' שלמה זלמן ע"ה הבלין.

ארגון המכתבים, כולל מכתבי הרב הבלין, נעשה לפי סדר התאריכים.

המכתבים המרתקים עוסקים בנושאים שונים ומגוונים, ובחלקם ניתן לראות חידושי פרטים רבים על תפקידיו של ר' אלטר, יחסו של אדמו"ר הריי"צ אליו וציפיותיו ממנו. וכן להוסיף על הידוע מכבר בשטח זה.

בין המכתבים, הן כאלה שנשלחו בשנים בהם ניהל ר' אלטר את ישיבת תורת אמת בירושלים, שעוסקים בעיקר בהוראות והדרכות בענייני ניהול הישיבה והדרכת התלמידים, והן כאלה שנשלחו בתקופה בה שימש כמשפיע ראשי בישיבה בווארשא (תרפ"ב-תרפ"ה וחודשיים בתחילת תרפ"ט), וגם בהם הוראות שונות בענייני הישיבה.

המכתבים האחרים כוללים ברכות לרפואה, הזמנה לחתונת הרבנית שיינא, וכן ענייני שליחות שונים, כמו הקמת 'חברת תהלים העולמית' בירושלים, ביקור באלכסנדריא שבמצרים, הקמת ישיבת אחי תמימים בתל אביב וטיפול במחלוקת בעניין כולל חב"ד.

חלק מהמכתבים נדפסו כבר בסדרת אג"ק של אדמו"ר הריי"צ וחלקם מתפרסמים כאן לראשונה. אלו מהם שתוכנם נדפס כבר במלואו או עכ"פ בחלקו, נסמנו במקומם, וכאן הובאו לראשונה צילומי המכתבים וגם תוכנם בדיוק יותר.

תקוותנו אשר יהיו המכתבים "סגולה לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". עדי ביאת גואל צדק אמן.

מכתב א

מכתב זה, בכתב ידו וחתימתו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, נשלח לר' שלמה זלמן ע"ה הבלין, חמיו של ר' אלטר, בה' טבת תער"ג, כאשר ניהל את ישיבת תורת אמת בחברון בשליחותו של כ"ק אדמו"ר הרש"ב. ובו מבקש ממנו, בלשון ציורית, שיכתוב לו בשורות טובות על מצב התלמידים בישיבה.

המכתב נדפס באג"ק ח"א ע' פב (מד) ובספר 'המשפיע' ע' רסט.

"כי בזכותם (של התלמידים) נבְּנָה גם אנחנו התְּיָשִׁים הזקנים"

ב"ה

יום ה' ט' טבת תער"ג

כבוד ידידי הרה"ג הנכבד ומרומם וו"ח אי"א מוהר"ז שי

שלום רב.

זה זמן רב אשר לא כתבתי לו. אמת הדבר כן הוא. אבל מה אעשה כי גם עתה הנה עטי נוע תנוע מבלי ידיעתי. פי' ידיעה הלא ידוע הוא צוא גיטראגין-קאיט אמיתי ורק באמצעות הדיו הנייר נשחר ונכתב. דברים שאין בהם ממש. פרישת שלום בלי תוכן וענין. סיבת דבר זה איננו ח"ו מצדם, כ"א מטרדותיי הבלתי מוגבלות בכ"ע.

הנה נשלח לו סך ארבע מאות רו"כ מהבאנק מויט' ע"ש ידידנו הרממ"ן [=ר' מנחם מענדל נאה] שי'.

הודיעוני דברים טובים, ובשורות מנעימות משקידת התלמידים ועלותם במעלות החכמה והידיעה ובוזה תעוררו בי ההתקשרות האמיתי, ותתעורר הנקודה התמצית אשר עלי' מעולם לא יעברו ולא יעלו כל מכסה מניעה ועיכוב, אז (בהתעורר הנקודה) ישתוללו הטרדות, ויסורו כל המונעים ומעכבים. ואף המקום, שהוא המפסיק לאין הוא, ויתקרב הלבבות, איש את רעהו יעזרו. אתם מבפנים עוסקים לומדים ומלמדים לעבוד את ד', ואנחנו (בני חו"ל) מבחוץ יעמדו על המשמר להשגיח על התלמידים היקרים יחיו. ומבין שנינו יתגדל יתרומם ויתנשא מלכותו ית' עלינו לעבדו בלבב שלם. כי בזכותם (של התלמידים) נבְּנָה גם אנחנו התְּיָשִׁים הזקנים, הבלתי מוצלחים לשום עבודה רוחנית, רק בחסדי השי"ת כי לא כלו רחמיו

ידידו דו"ש מוקירו ומכבדו באם עומד על משמרתו באמת ובתמים, כי זה כל חלקינו בחיים, ובז"ה נבוא לפני המלך מלכו של עולם.

חי"ק

יוסף יצחק
שניאורסאהן
ליבאוויטש.

בר

וזה ה' ס' אגב תענה

כבוד ייבי הנ"ל הנשגב ומרומם ויהי אהי אהלך של

שנים כב. זה זמן רב מצד זמם בחברים לי. אהת הדיכ בן העד. אכל מה המעשה כי
 גם פעה הנה עסי את המעשה יבועה. ויבועה לא יבועה הדוד לא גישמתן-קאיש אמרם
 וכן כלתאקיה הנה זמנים נמשך ועמד. ברבים סתון כנגד מהם. (נישט בלום דזו חתון ווען.
 סעג דבב דג. אהת חר' ט' כ"ג, כ"ד אשרובוט. הקולס אנדערוה דבוע.
 הנה נשם לי ס' אהבך ממה נשם המזמק מוסי' ע' יביונ' הכי"ל ס'.
 הוועקווד דפקים סלוגי, ובאותה מקוילוט סלוגי-הנלוידיק ועליות דאקווד הדיסע אביגוע
 ובג' מקוונב די התקשנות הדיאטיש, והמקוונב הקולה הדיסע אשפ' ע"ש מקוונב זמ' ויעקו
 זמ' יעקו כ' אשג' התקע ועינדק, אש' (במקוונב הקולה) ישאלוה הדיסע. ויסונו כ' הוועק
 ומקוונב. ואלף הקול, שהוד הדיסע זמ"ל הוד. ויעקו דאכדז. אש' אה כעני וועשו.
 אהת הקולה וועקסן אשג' וועקסן זעקוב אה' ב', וזמנו (די חר') אהודו וועשו ע' אשג'
 אשג' ע' הדיסע הקוונב יתו. והין שמת והק' וסוקג זמנעט אשג' ית' עילי
 מקוונב דאש' שלם. כי דדנולט (לי הדיסע) וק' גי אשג' הדיסע הקולה
 הדיסע אנלויט אשג' עקוונב כשלוט. וק' אשג' הדיסע כי זמ' של כשלוט

ייבנ' ב'ס' מועי' אשג'נל אהת עוונב
 ע' אשג'נל אהת אשג'נל. כי זמ' כ'
 אשג'נל אשג'נל, וק' וועקסן וועקסן
 אשג' של עילי. ית' ע"ש

מכתב ב

מכתב זה, בכתב ידו וחתמתו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, נשלח לר' אלטר בכ' שבט תרפ"ג, ובו מבקש ממנו לשלוח רשימה מדויקת של תלמידי הישיבה בווארשא שבה יפרט על עניינם ואופן לימודם.

"אמנם בפרטיות, ומה גם בענינים ואופן לימודם - לא אדע מאומה"

ב"ה

ג' כ' שבט תרפ"ג

ראסטאו דאן

כבוד ידידי הנעלה ור"ח אי"א מוהר"א שי'

שלום וברכה,

בידיעות מקוטעות, דרך אגב, הנני יודע אשר ת"ל ישנם כערך ששים תלמידים יחיו, וכן ירבו, אמנם בפרטיות, ומה גם בענינים ואופן לימודם לא אדע מאומה, אשר גודל הבקשה לערוך רשימה מדויקת כאשר יודע הסדר בזה, למען אוכל גם בריחוק מקום להיות קרוב עמהם, וכאלו יושב בתוכם, לידע פרטי אופני הלימודים, וישלחו המכ' לרנ"ג [ר' נחום גולדשמיד] שי' אשר ילך במהירות?.

ועתה ימסור נא פ"ש כללי להתלמידים יחיו, ואשר ישתדלו ללמוד בשקידה נכונה, ואשר יעזרם השי"ת להצליח בלימודם.

התלמידים שיח' בפאלטאווע שוקדים בלימודם והשבוע העברה הי' פה המשגיח ר' חזקאל שי' פייגין והוא נהנה מאד ת"ל מלימודם בנגלה ודא"ח,

והיו ברכה ושלום כאו"נ והדו"ש וטובכם בגו"ר תכה"י

חי"ק

מכתב ג

מכתב, בכתב ידו וחתימתו של אדמו"ר הרי"צ, נשלח לר' אלטר בז' ניסן תרפ"ה, ובו ברכה לרפו"ש ולחיזוק בעבודתו.

"ויהי' חזק באמונתו בדברי צדיקים"

ב"ה

ד' ז' ניסן רפ"ה

לענינגראד

כבוד ידידי הרב הנכבד וו"ח אי"א

מוה"ר אלטר שי'

שלום וברכה,

מכתבו הגיעני, והשי"ת ישלח לו רפו"ש בקרוב ויהי' בריא אולם ככל האדם, ויחזק השי"ת בריאותו אשר יוכל לשקוד בעבודתו, אשר בו בחר הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע. ויהי' חזק באמונתו בדברי צדיקים כי חפץ אשר ידריך וינהיג קבוצת תלמידים, וכאשר יתחזק בזה באמונה פשוטה יעזרהו השי"ת שיהי' בריא אולם ? ידידו הדו"ש ומברכו חי"ק

כ"ה

ב' ז' ניסן י"ח

פ. ז. ז. ז. ז.

ב' ז' ניסן י"ח

מז"ל מל"כ ס.

שלום וברכה.

אנחנו הגיעו. והשירה ישרה או כנ"ל בקרב
 ויהי כבוד מלך כבוד המלך. ויהי השירה בנחמה מל"כ ז"ל
 זמ"ל בעצבת. מל"כ בו ב"כ כ"ל מל"כ זמ"ל זמ"ל זמ"ל
 זמ"ל זמ"ל. ויהי מל"כ זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל
 זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל
 זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל

יב"ג וז"ש זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל זמ"ל

מכתב ד

מכתב זה, בכתב ידו וחתימתו של אדמו"ר הריי"צ, נשלח לר' אלטר בב' מר-חשוון תרפ"ט בהגיעו לשהות בצל אדמו"ר הריי"צ בריגא בחודש החגים, ובו מינוי לשמש משפיע ראשי בישיבה בווארשא (תפקיד אותו עזב חודשיים לאחר מכן כשנשלח לנהל בחזרה את הישיבה בירושלים, כדלהלן במכתב הבא).

המכתב נדפס באג"ק חט"ז ע' רמז (ה'תתקנה) ובהערה שם הסבר על השתלשלות עבודתו בישיבות בירושלים ובווארשא, ומגיע בהמשך למכתב להנהלת הישיבה בווארשא באג"ק ח"א ע' צה (ג'ת"ט).

"הנני למלאות את ידו לסדר בעזרתו ית' את הישיבה הק' תו"ת דליובאוויטש יצ"ו אשר בעי"ת ווארשא יע"א"

ב"ה

ג' ב' מ"ח, תרפ"ט

כבוד ידידי עוז, תלמידנו היקר והכי נכבד, הרב הנודע בשם תהלה, וו"ח אי"א מוהר"ר אלטער שי'

שלום וברכה

בזה הנני למלאות את ידו לסדר בעזרתו ית' את הישיבה הק' תומכי תמימים דליובאוויטש יצ"ו אשר בעי"ת ווארשא יע"א בסדר הראוי כפי אשר דברנו בארוכה, ואברכהו כי יהי השי"ת נותן התורה בעזרו לסדר את דבר הלימודים ולעורר בלב התלמידים יחיו את הנקודה הטהורה אשר יתנהגו בהנהגה בעבודה שבלב זו תפלה עפ"י תורת החסידות וישקדו בלימוד בשקידה גדולה, ויעשו פרי טוב בתיקון המדות ובארחות חיים, ובכל אשר יפנו יצליחו להאיר אור באור כי טוב, היא תורה תמימה, לימוד ועבודה שבלב, ויואל נא לפרוש גיני בשלום הראשי ישיבות ובשלום המשפיעים והתלמידים, ד' עליהם יחיו.

ידי"ע הדו"ש מוקירו ומברכו

ח"ק

מכתב ה

מכתב זה נשלח לר' אלטר בכ"ז טבת תרפ"ט, בהגיעו לירושלים לנהל בחזרה את ישיבת תורת אמת, לאחר ששימש למושך חודשיים משפיע ראשי בישיבה בווארשא כנ"ל במכתב הקודם, ובו ברכות והוראות לעבודתו.

המכתב נדפס באג"ק חט"ז ע' שמ (ר"ע).

"הזמן גרמא לשום לב לכל תלמיד ותלמיד שי' ביחוד"

ב"ה, ד' כ"ז טבת, תרפ"ט
כבוד ידידי עוז הרב הנודע וו"ח
אי"א מוהר"ר חנ"ש אלטער שי'
שלום וברכה.

במענה על מכתבו מי"ד לח"ז, ת"ל שבא צלחה, והשי"ת יחזק בריאותו שיוכל לשקוד בעבודתו בהנהגת ישיבת "תורת אמת" יצ"ו.

והנה בטח אשר כבר נכנס בהעבודה של הישיבה יצ"ו אשר בפרטיות למותר לי להאריך מה הוא עבודתו בזה כי עבודתו הוא אשר בעזה"י תהי' הנהגת הישיבה ברוחה של "תו"ת" יצ"ו שיודע ומכיר הוא היטיב מטרתה ענינה בישיבה האמיתית בקדש הקדשים מאז ומקדם נסוכה מאת נשיא האלקים הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

ונוסף לזה כי הזמן גרמא לשום לב לכל תלמיד ותלמיד שי' ביחוד, אשר חינוכו יהי' בעזרתו ית' באופן היותר מועיל גם בתור טופח ע"מ להטפיח כי העת הזאת דורשת מאתנו להעמיד בעזרתו ית' תלמידים כאלו אשר יבינו ארחות חיים באהלי תורה, להרביץ תורה, להיות מעוררים מועילים ומשפיעים באור כי טוב הדורש עיון טוב בהדרכה והנהגה, והנני מקוה לקבל דעתו ומאת הרה"ג רמ"ל שי' שפירא ידיעה מפורטת מכל תלמיד שי' ביחוד.

ועם זה הנני מבקשו לפרוש גיני בשלום ידידינו הרמ"ל שי' והר"ש שי' גליצענשטיין וגיסו רח"ה שי' והתלמידים יחיו, והשי"ת יהי' בעזרם בגו"ר.

ידידם הדו"ש ומברכו ברפוש ובהצלחה בגו"ר.

חי"ק

I. SCHNEERSOHN
Ludavitsch
z. Z. Riga, Lettland.

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש
אגודת ריגא - לפנים

ב"ח ד' כ"ז מנח הרפ"ט

כבוד ידידי עוז הרב הנודע זו"ח
אי"א סוחר"ר הנ"ש אלטער שי

שלום וצרכה.

בסענעז על סכחבו מי"ד לח"ל שגא צלחה, והשי"ת יחזק בריאותו
שיוכל לשקוד בעבודתו בהנהגת ישיבת תורת אמת יצ"ו.
ותנה צמח אשר כבר נכנס העבודה של הישיבה יצ"ו אשר בפרטיות
למותר לי להאריך סה הוא עבודתו בזדבי עבודתו הוא אשר בעז"ת התי"ת הנהגת
הישיבה ברוחה של הו"ת יצ"ו שיווד ומכיר הוא הימייב סטרוחה ענינה בישיבה
האטית בקדש הקדשים סאז ומקדם גסוה סאח נשיא האלקים חוד כ"ק אאסו"ר תרחק
וצוקללה"ח נבג"ס זי"ע.

ונוסף לזה כי הזמן גרם לשום לב לכל תלמיד ותלמיד שי' ביהוד,
אשר הינוכו יחי' בעזרתו ית' באופן יותר סועיל גם בתוך סופת ע"ס להספית כ'
העת הזאת דורשת סאחנו להעמיד בעזרת ית' תלמידים כאלו אשר יבינו ארתות הי
באהלי תורה, להרכיב תורה, להיות טעוים סועילים ומשפיעים באור כי טוב הדור
עיון טוב בהדרכת והנהגת, ותנני סקו לקבל דעתו ומאח חרה"ג דס"ל שי' שפי"א
ידיעה ספורפת סבל תלמיד שי' ביהוד

ועם זה הנני סבקשו לפרו גיני בשלום ידידינו חרם"ל שי' וחר"ש
גליצענשטיין וניסו רח"ח שי' ותלמידים יחיו, והשי"ת יחי' בעזרת סגו"ר,

ידום חר"ש א"י ב"ר יצחק שניאורסאהן

מכתב 1

מכתב זה נשלח לר' אלטר באותו יום בו נשלח המכתב הקודם, ובו מבקש אדמו"ר הריי"צ מר' אלטר שיברר אודות אחד מתלמידי התמימים שגר באלכסנדריא שבמצרים, על מנת לראות באם אפשרי שייסע לשם ויפעל בקרב יהודי המקום. בראש המכתב נכתב "בחשאי" ובסופו בקשה שלע"ע לא יפרסם רעיון זה.

"אם יכול לברר המצב במצרים ובאלכסנדריא, כמדומה שנמצא שם תמים אחד"

בחשאי

ב"ה

י"ד שבט, תרצ"א

כבוד ידידי הרה"ח הנכבד והנעלה וו"ח אי"א מוהר"א שי'.

שלום וברכה!

הייתי חפץ לדעת אם יכול לברר המצב במצרים ובאלכסנדריא, כמדומה שנמצא שם תמים אחד שלמד זמן קצר בליובאוויטש, הוא סוחר פעוט ויר"ש, אפשר שע"י ר' משה שניאורסאן, זה שנסע עמי כל העת, יוכל להודיע מי הוא, ואפשר שע"י התמים הזה יוכל להודיע המצב שם או בדרך אחר, כי בהיותי במצרים ראיתי שם בחורים תמימי דרך ואני חושב שהי' מקום מוכשר לפעולות, כוונתי בזה אם מצד מצב הבריאות טוב לפני כ' להיות במצרים, יש לי אמנם מחשבות דבר ביאתו לאיראפא, אם מצד מצב הבריאות לא תהי' מניעה ועוד נדבר מזה, הייתי חפץ אם יעזר לי השי"ת למצא איזה מקור להדרוש בעד כ' שכירות כדי מחיתו ולתת לו היכולת לסדר בעצמו ישיבה שם באופן שלא יהי' תלוי בהם בשכירותו, כמובן שאין אני מדבר עדיין לסוע עד שאדע בכירור יותר המצב שם, אמנם חושב אני מזה, ובבקשה לברר לי המצב ואפשרות הדבר, ולע"ע א"צ לפרסם זה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר ח. ליברמן

I. SCHNEERSOHN
Ljubavitsch
z. z. Riga, Lettland.

ד"ר יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש
1911 ריגה - לטביה

כחשא

כ"ה י"ד שבט, תרצ"א

בנוך ידידי הרח"ח הנכבד והנעלה
ו"ח א"א סוהר"א שי"י.

שלום וברכות

הייתי חפץ לדעת אם יוכל לברר המצב
במצרים ובאלכסנדריא / כמדומה שנמצא עם חמים אחד
שלמד זמן קצר בליובאוויטש, הוא סוחר מעוט דיר"ש,
אפשר שע"י רחמשת שניאורסאהן / זה שנתע עמי כל העת /
יוכל לחודע מי הוא, ואפשר שע"י החמים הזה יוכל
לחודע המצב שם או בדרך אחר /, כי כהיותי במצרים
ראיתי שם בחורים חמיסי דרך ואני חושב שה"י מקום
מוכשר לפעולות, כוונתי בזה אם מצד מצב הבריאות טוב
לפני כל להיות במצרים / יש לי אמנם מחשבות דבר
ביאחו לאיראק, אם מצד מצב הבריאות לא הח"י מניעה
ועוד נדבר מזה / הייתי חפץ אם יעזר לי חשי"ת
למצא איות ספור להדרוש בעד כל שבירות כדי מחיתו
ולחץ לו היכולת לסדר בעצמו ישיבה שם באופן שלא יהי
תלוי בהם בשבירותו, כמובן שאין אני מדבר עדיין לפי
עד שאדע בכירור יותר המצב שם, אמנם חושב אני מזה,
ובקשה לברר לי המצב הזה ואפשרות הובר, ולע"ע א"צ
לפרסם זה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוכיר חלוקתי

מכתב ז

מכתב זה, בכתב ידו וחתמתו של כ"ק אדמו"ר הרי"צ, נשלח לר' זלמן הבלין בי' אייר תרפ"ט בזמן שהותו בארה"ב, ובו מבקש ממנו אדמו"ר הרי"צ להכין את הדרוש לביקור המתוכנן בארה"ב שאכן התקיים בסופו של דבר בסוף אותה שנה.

צילום המכתב נדפס בספר 'המשפיע' ע' שלט.

"הנני מודיעם הסכמתי בעזרתו ית', לבוא אליהם צלחה על משך איזה זמן"

ב"ה

ב' יו"ד אייר תרפ"ט ריגא

כבוד ידידי הנכבד והנעלה, הרה"ג הנודע לשם תהלה ותפארת, וו"ח אי"א מוהר"ר שלמה זלמן שי'

שלום וברכה,

היום קבלתי מכתבו מנסיעתו והשי"ת יצליח לו בגו"ר,

בודאי קיבל העתק מכתבי לאנ"ש שי' שבו הנני מודיעם הסכמתי בעזרתו ית', לבוא אליהם צלחה על משך איזה זמן,

והנני מבקש את ידידי להכניס עצמו היטיב בענין זה, בעיון גמור, כפי אשר יודע מצב הענינים על בורים, וכפי אשר זוכר ימי קדם, תקוותי תאמצני אשר אנ"ש והתמימים יחיו יתנו עצמם לטובת העניין. ואשר ידידי ונבחר ידידינו אנ"ש והתמימים יחיו כולם יחדיו בעזרתו ית' יסדרו הכל באופן היותר נאות. והשי"ת יהי' בעזרם בגו"ר, והשי"ת יזכנו להתראות בשמחה וטוב לבב וירום קרן אנ"ש שי' בתוך כאחב"י יחיו בגו"ר

והנני ידידו הדו"ש ומברכו

חי"ק

סך יצחק שניאורסאהן

ליופאזיטש

זמני ריגא - לחביא

כ"ה

ב" יא"ב אי"כ תפ"ח כ"ע

כ"ב י"ב י"ב הנגב והנעלה, הכה"ל

הוצע לשם תפ"ח ומ"ח, א"ל

א"ח א"ח ל"ח ב"ח

שלום ובכנה

היום קבלת חכמי אישיות והסירה ילית לו

ב"ח

בזאת יקום העם חכמי אישיות: שלום ב"ח חכמים

בשנת בעצתו י"ח, אב"ח א"ח ב"ח על א"ח חכמי ב"ח

ב"ח חכמי א"ח י"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

ב"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

י"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח חכמי א"ח

מכתב ח

הזמנה זו, בכתב ידו וחתמתו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, לחתונת בתו הרבנית שיינא בלאנדאראוו בי' סיוון תרצ"ב, נשלחה לר' אלטר כנראה בין זמן קישורי התנאים בי"ח אייר תרצ"ב לחתונה.

"הנני בזה לבקש את ידידי אשר יואיל נא לקחת חבל טוב בשמחתינו"

ב"ה

ידידי תלמידנו הנעלה הרב הנכבד והכי נעלה יקר הערך, וו"ח אי"א מוהררחנ"ש אלטער שי'

אודה לד' על כל הטוב אשר גמלני ובחסדו הגדול זיכני בנשואי בתי הכלה המהוללה מ' שיינא תי' עם ב"ג החתן ש"ב הנעלה מר מנחם מענדיל הכהן שי' ב"ר הרה"ח המפורסם מוהר"ר משה הכהן שי' הארינשטיין, חתן הוד כ"ק אאזמו"ר אדמו"ר מהר"ש זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר תהי' למז"ט ביום השלישי יו"ד סיון הבע"ל בעיר לאנדאראוו.

הנני בזה לבקש את ידידי אשר יואיל נא לקחת חבל טוב בשמחתינו, ויברך נא את הזוג יחיו כי יבנו בית בישראל על יסודי התורה והמצוה ומאושרים יהיו בדור ישרים יבורך ובכל טוב בגו"ר, בזכות הוד כ"ק אבותינו רבותינו הק' זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ועל כל ישראל, ד' עליהם יחיו.

ידידו הדו"ש ומברכו בגו"ר

חי"ק

יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש.

כ"ה

יציב תפארת יעקב. הרב הנכבד וגב' יעקב.
עבד יקר, וזה אודות אהרן מנחם אשר

אודות אב' ע' פ' הסוכ אשר אצח וכנסו רבני
צבנת כנעני. בת הפה המזולה א' ש"נח תי עם כ"ג
התן ש"ה העלה אר ארנס יעוצי הנון ש"ב הכרה
המנוכסם אהר"כ אלה הנון ש"ה בארנסיון. התן טוב
ב"ן אממ"כ אב"הו אהר"ש לנעקלוגה רבגה ד"ע, אשר תהי
זאג"ה ביום הש"ס. י"ב סיון הקעז בעיר אמנאראוו.
היה בוקר אב' יציב אשר יואח נח אצח חקל טוב
בשנתו. ויבין נח את האג יאז כ"ג ובעו ביה בישא
ע' יסודי רחמי ומליו. ומאוסים יהו רבוב ישנים זכונ
אצל סוכ גא"ר. בנ"ח הוב ב"ן אב"הו רבונת ב"ן ולקעלוגה
רבגה זינ' וע' פ' יסבאל. ב' ע"ה. ה' יא'.

יציב רב"ש ויכרל בגוס. יא' י"ג

מכתב ט

מכתב זה נשלח לר' אלטר בחשוון תרצ"ג,
ובו משיב לו אדמו"ר הרי"צ במענה חיובי על מכתבו.

"ראה לקרב הענין בלא שום חששות"

ב"ה

א' דר"ח כסלו תרצ"ג ריגא.

אל כבוד ידידי הרה"ח הנכבד אי"א מוהר"ר אלטר שי'

שלום וברכה.

במענה על מכתבו, כפי שכותב במצב הענין בעזרת השם יתברך יראה לקרב הענין בלא
שום חששות והשם יתברך יצליח לו בגשמיות וברוחניות.

ידידו הדו"ש ומברכו בגו"ר

חי"ק

יוסף יצחק שניאורסאהן
 ליהבאיים.

ב"ה א' דר"ח כסלו חרצ"ג ר"גא.

אל כבוד ידידי הרח"ח הנכבד
 אי"א מוחר"ר אלטר שי"

שלום וברכה,

כמענה על מכתבו, כפי שכוחב במצב הענין
 בעזרת הטם יחברך יראה לקרב הענין בלא שום חששות
 וחסם יחברך יעליח לו כגשמיות וברוחניות.

ידירו חדו"שומכרכו קאזע יאס יוסף

מכתב י' ❧

מכתב זה, בכתב ידו של אדמו"ר הריי"צ, נשלח לר' אלטר בט"ו מנ"א תרצ"ג, בהמשך לסדרת מכתבים שכתב אדמו"ר הריי"צ באותם ימים לראשי הקהל בארה"ק בעניין כולל חב"ד. בתחילתו נזכר 'דבר ההצעה בתל אביב' שהיא כנראה הצעת הקמת הישיבה כדלהלן במכתב הבא חצי שנה לאחר מכן.

המכתב נדפס באג"ק ח"ג ע' כג (תרעא), והמכתב לרב אליעזרוב שזוכר הוא המכתב הבא באג"ק שם.

"חלישות בריאותי... היא תוצאת עבודה רבה, צער ויסורי הנפש, ורפואתי מנוחה ועבודה של נחת רוח"

ב"ה

ב' ט"ו מנ"א רצ"ג מ"ב [=מרינבאד]

ידידי עוז תלמידנו היקר

הרב ר"א שי'

שלום וברכה,

מכתבו קבלתי. דבר ההצעה בתל אביב בכללותו מתקבל, אמנם התנאים שכותב בהנוגע לתו"א מסופקני אם אפשר לדרוש כזאת, ובאשר אין אתי מי ממזכירי כבד לי להאריך בזה בכתב ובעזה"י אשוב לדבר בזה בבואי לווארשא צלחה בגו"ר.

הנני כותב היום להכולל יצ"ו ע"י בא כחי ש"ב ידידי הרב שיל"א שי' ובבקשה פנימית אשר בכל אשר לך תשתדל כי יקויים האמור בו בדיוק.

כל הפראפ' באו לידי החלטה ודיעה אחת אשר חלישות בריאותי - ל"ע - ירפאני השי"ת בתוך כלל חעמב"י שי' הצריכים רפואה בגו"ר, היא תוצאת עבודה רבה, צער ויסורי הנפש, ורפואתי מנוחה ועבודה של נחת רוח.

עניני הכולל יצ"ו שיתנהגו בהנהגה טובה בגו"ר נוגע לי בעומק פנימית נפשי. אם יקבלו דבריי וסדרי טוב, ובא"ל אצא מזה ואצוה לפרסם אשר דבר אין לי עם ההנהגה של הכולל, ולא ידברו בשמי (כלומר בהנוסח שעומד תחת הנהגתי) השי"ת יעזר לך ולב"ב שי בהמצטרך לך בגו"ר.

ידידו המברכ

חי"ק

מכתב יא

מכתב זה נשלח לר' אלטר חצי שנה לאחר המכתב הקודם, ובו מאשר אדמו"ר הריי"צ את אותה 'ההצעה בתל אביב', כאשר הפעם מפורט שהכוונה היא הקמת ישיבה חב"דית בתל אביב.

"בהצעת יסוד ישיבה ברוחה של תומכי תמימים בתל אביב יע"א הענין בכלל מתקבל הוא"

ב"ה כ' שבט תרצ"ד וורשא.

אל ידידי הרה"ח הנכבד אי"א

מוהר"ר חיים אלטר שי'

שלום וברכה.

במענה על מכתבו בהצעת יסוד ישיבה ברוחה של תומכי תמימים בתל אביב יע"א הענין בכלל מתקבל הוא והן מצד מצב הכללי והן מצד ענינו הפרטי ראוי ונכון הוא ובכל האפשרי מצדי להיות בעזר בזה אי"ה אבא לו בזה בעזר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחזקאל פייגין

I. SCHNEERSOHN
Liubavitch

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

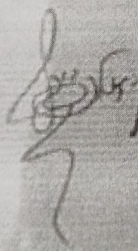
ב"ה כ" טבת תרצ"ד וורשא.

אל ידידי הרח"ם החונכר אי"א
מוחר"ר חיים אלטר שי

שלום וברכה.

במענה על מכתבו כהצעת יסוד ישיבת כרוחח
של תומכי חסימים בהל אניכ יע"א חענין בכלל מתקבל הוא
והן מצד מצב הכללי והן מצד ענינו הפלטי ראוי ונכון
הוא ובכל האפשרי מצדי להיות בעזר בזה אי"ח אכא לו בזה

בעזר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א ומקד"א

מכתב יב

במכתב זה, שנשלח לר' אלטר בז' מנ"א תרצ"ז, חושף אדמו"ר הרי"צ לראשונה, אשר בעת שציוה על אמירת שיעורי התהלים בכל יום ובשבת מברכים, כעשר שנים קודם לכן, נאמר לו גם על דבר הקמת חברת תהלים עולמית בירושלים, ומפרט איך צריכה להיות ולהיראות, ומבקש מר' אלטר למצוא אנשים מתאימים לנהל את 'חת"ה' (על אף חלופת המכתבים וההתארגנות, החברה קמה לבסוף רק בשנת תש"ב, לאחר פטירת ר' אלטר).

המכתב נדפס באג"ק ח"ד ע' צב (תתקכב), בחירון כמה מהמילים שהושלמו כאן.

"בשעה אשר צויתי... אדות קביעות תהלים ברבים... נאמר לי אשר כעבור משך זמן ידוע אשתדל לסדר חברת תהלים עולמית"

הנהלת חת"ה תשתדל לעשות תעמולה בכל המדינות לקבוע חברה תהלים בכל בית הכנסת ובית המדרש.

ועתה ידידי הנה גודל בקשתי למצא איש המוכשר לסדר חברה כזאת ולנהלה בתור מזכיר, שיהי' בעל כשרון להמציא המצאות לשכלל החברה ורכישת חברים ובעל מרץ וחרוץ בעבודתו.

ועל כולם שיהי' איש מישרים שלא יהי' לי ממנו עגמ"נ חלילה כי חפצי בעזה"י בל"נ לקחת חלק ולהשתתף בעבודה גדולה רמה ונשאה הזו והועד בכלל והמזכיר בפרט צ"ל אישי מישרים.

בקבלת מכתבי זה יתבונן נא ידידי שי' בענין זה ויתיישב בינו לבין עצמו - כי אין חפצי אשר לעת עתה ידעו מזה גם הקרובים לי ביותר - ויציע לי איזה קאנדידאטן מאלו הראויים לזה. מובן הדבר שחפצי הי' יותר שיהי' מאנ"ש שי' אבל בעיקר הדבר אם ימצא המוכשר לזה בכל הפרטים אין זה מניעה.

כל דבר פועל דורש איזה הוצאה ליסודו, אבל לע"ע אין לי שום מקור לזה, אבל להוצאות המוכרחות כגון להדפסת קול קורא ובלאנקען והוצאות פאסט הנני מוכן ללות איזה סכום שיספיק על ההוצאות הנ"ל עד אשר יהיה איזה הכנסה ובמשך הזמן תשולם ההלוואה.

ידיעני מבריאותו והשי"ת יחזקהו ויאמצהו ויצליחהו בגו"ר.

והנני ידו הדו"ש ומברכו בגו"ר

חי"ק

ב"ה ז' מנ"א, תרצ"ז

פערסטאלדסדארף אצל וויען

ידידי עוז הרה"ח אי"א מוהר"א שי'.

שלום וברכה!

בשעה אשר צויתי - בר"ה תרפ"ז - אדות קביעות תהלים ברבים בכל יום אחר התפלה ולומר ק"י אחריו, והוכפל הצווי בשמחת תורה - כנד עלי להאריך בספור דבר זה בדבור ובפרט בכתב - נאמר לי אשר כעבור משך זמן ידוע אשתדל לסדר חברת תהלים עולמית אשר הנהלתה תהי' בירושלים עה"ק תובב"א, וראשי החברה יהיו עשרה זקני ת"ח שיאמרו כל התהלים בהשכמה מדי יום ביומו, והחברה הלזו תאגד את כל חברות תהלים בכל המדינות.

במשך הזמן תבנה לה החברה ביהכנ"ס על שם דוד המלך - ואם תהי' האפשרות בשכונת ציון סמוך לקברי מלכי בית דוד - ועד אז תבחר לה החברה תהלים העולמית בית הכנסת קבוע.

חת"ה - חברת תהלים העולמית - תקבע לה ספר תקנות בהנוגע להחברים אשר תרכוש לה בכל העולם כולו ותשים מס קבוע על כל חברה תהלים בשביל החזקת המרכז אשר בציון.

חג השבועות הוא יום המועד של חברת תהלים העולמית, ובו ביום יזכרו במי שברך את כל גבאי החברה בכל המדינות בשמם מפורט והחברים בכללותם לחיים ולברכה בכל מילי דמיטב, ויזכרו במלא רחמים כל גבאי החברה שנפטרו ל"ע בהזכרת שמם מפורט, וכן החברים כו'.

RABBI
I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

Waldsamtatorium
Puchtsdorfstraße
bei Wien

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ג"ה ו'מנ"א תצ"ז
פערטאלערדארף, אצל וויען

ירידי עוז חרה"ח אי"א
מות"א שי

שלום וברכה

משעה אשר צויתי - בר"ה קרס"ז - ארוח קביעות אמירת תהלים
ברבים בכל יום אחר התפלה זלוטר ק"י אחריו והוכפל הצוני בשמחה תורה
"כבר עלי להאריך בספור דבר זה גדבור ובפלט בכתב - ואמר לי אשר
בעבור שטר זמן ידוע אשתדל לסדר חברה תהלים עולמית אשר הנהלתי תהי'
בירושלים עת"ק תוצב"א וראשי החברה יהיו עשרה זקני ת"ח שיאמרו כל
התהלים בשמחה מדי יום כיוסו, והחברה הליו האגד את כל חברות תהלים
ככל המדינות.

במשך הזמן הנהגה לה החברה ביהכנס"ס על שם דור המלך - ואם
תהי' האפשרות כשכונת ציון סמוך לקברי מלכי בית דוד - ועד אז תבחר
לה החברה תהלים העולמית בית הכנסת קבוע
חת"ה "חברה תהלים העולמית" תקבע לה ספר תקנות בתנווע
להחברים אשר תרכוש לה בכל העולם כולו ותשים מס קבוע על כל חברה
תהלים בשביל החזקת המרכז אשר בציון.

חג השבועות הוא יום המועד של חברה תהלים העולמית
וגו' ביום יזכרו במי שפרך את כל נבאי החברה ככל המדינות כשס'
ספורם והחברים ככללותם לחיים ולברכה בכל מילי דמיטב ויזכרו במלא
רהמים כל גבאי החברה שפטרנו לע' בהזכרת שם ספורם וכן החברים כו'
הנהלתי חת"ה תשתדל לעשות תעמולה ככל המדינות לקבוע חברה
תהלים בכל בית הכנסת ובית המדרש.

ועתה ירידי הנה גודל בקשתי למצא איש המוכשר לסדר חברה
כזאת ולנהלה בתור מזכיר שיח' בעל כשרון להמציא המצאות לשכלל החברה
זרכישה חברים ובעל סרן וחרון בעבודתו.

ועל כולם שיח' איש מישרים שלא יהי' לי סמנו עגמ"ג תלילה
בי הפצי בעז"י בל"ג לקחת חלק ולהשתתף בעבודה גדולה רמה ונשאה חזו
זהועד ככלל והמזכיר כפרס צ"ל אישי מישרים.

בקבלת מכתבי זה יתבונן וא ירידי שי' בענין זה ויתיישב
ציון לציון עצמו - כי אין הפצי אשר לעת עתה ידעו מזה גם הקרובים לי
ביותר - ויציע לי איזה קאנדידאטן סאלו הראוים לזה מובן הדבר שחפצי
הי' יותר שיח' סאנ"ש שי' אבל בעיקר הדבר אם ימצא המוכשר לזה בכל
הפרטים אין זה מניעה.

כל דבר מועל דורש איזה הוצאה ליסודו אבל לע"ע אין לי
סום מקור לזה אבל להוצאות המוכרחות כגון להדפסת קול קורא ובלאנקען
והוצאות פאסט' חנוי מובן ללוח איזה סכום שיספיק על ההוצאות הנ"ל
עד אשר יהי' איזה הכנסה וכמסך הזמן תשולם ההלואה.

יריעני מכריאותו ותשי"ח יחוקרו ויאמנתו ויצליחתו כנו"ר.
והנני ירידי הדורש ומכרכו

Handwritten signature and date: 5/12

מכתב יג

מכתב זה נשלח לר' אלטר בה' אדר ב' תרח"צ, ובו מורה לו אדמו"ר הרי"צ כמה הוראות בנוגע ללימוד וחזרת דא"ח ע"י תלמידי הישיבה, לחיזוק לימוד הנגלה בישיבה ובנוגע לישיבת אחי תמימים בתל אביב אותה הצייע ר' אלטר להקים ארבע שנים קודם לכן, כנ"ל במכתבים ממנ"א תרצ"ג ושבת תרצ"ד.

"מוכרח הדבר להעמיד לימוד הנגלה על גובה הראוי לישיבה גדולה, חסידים מוזען קענען לערנען"

בעלי כשרונות ואם ימצאו כאלו יודיעו לו. חפצי ומוכרח הדבר להעמיד לימוד הנגלה על גובה הראוי לישיבה גדולה, חסידים מוזען קענען לערנען, ובבקשה להגיד להרמל"ש שי' דבר זה בשמי ואשר הנני חפץ אשר ישיבה זו יהי' לה שם מפורסם אז אין דער ישיבה לערנט מען על אופן היותר נעלה און מען שטייגט אין לערן פשוט הדבר אשר ישיבת תו"א יצ"ו צריכה בעזרתו ית' לתפוס מקום חשוב בשורה הראשונה בין הישיבות והנני חפץ לשמוע הצעה מפורטת בענין זה איך לסדר בעזה"י הדבר ואשר לזמן הבע"ל יהי' מסודר.

כתבתי לתל אביב ע"ד יסוד חדר בשם בני תמימים וישיבה בשם אחי תמימים, ובתור בא-כחי זמני בענין זה שיעבוד בזה מניתי את ידידנו הרב ר"א קאראסיק. והנני מבקשו לבא עמם בכתובים בענין הזה.

אנכי נוסע ביום ד' שבוע זו לפאריז צלחה להתייעץ עם הפראפ' דשם בנדון בריאותי, והשי"ת ישלח לי רפאה שלמה בקרוב בתוך שאר חולי אחב"י הצריכים לרפואה, ולשם אחכה מענה על מכתבי זה.

השי"ת ישלח לו רפואה ויחזקה ויאמצהו בגו"ר שיוכל למלא תעודתו מרוב טוב בגשמיות ורוחניות.

אשמה במאד מאד על האמור במכתבו אדות היחס הטוב בינו ובין גיסו ידידי הרח"ה שי' ותקוה טובה נשקפת שגם השאר שי' ישנו הנהגתם לטובה ואז תקותי חזקה אשר תושלם כוונת הוד כ"ק אמא"ר הר"ק זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וישיבת תו"א יצ"ו תעמוד על הגובה כראוי לה בגו"ר.

ידידו הדו"ש ומברכו

חי"ק

פ"ש וברכה לידידי רח"ה שי'

ב"ה

ה' אד"ש, תרח"ץ

פארכטאלדסדארף

ידידי הרב וו"ח אי"א מוה"ר אלטער שי'.

שלום וברכה!

[...]

בדבר התלמיד מר יהורא שי' גרטנער צריך לתת עצמו לזה לקרבו ביותר - כי בריחוק לא יפעול עליו - אמנם בינו לבין עצמו גוט אנרייבען די ביינער בדברים כבושים ולבטלו בביטול גמור, ניט גלאט אוועקשארען נאהר צוברעכען דעם גסות הרוח והשי"ת יעזר שיהי' יר"ש חסיד ולמדן.

פתקת העו"ד הנני שולח בזה בחזרה.

בדבר התלמיד מר משה שי' אשכנזי הי' צריך לכתוב לאביו שי' מזה וכמובן באופן שיהי' מזה איזה תועלת ולא ה"ו כדי לצערו, ואם יודע שלא יביא תועלת א"צ לכתוב, אבל לדבר אתו צריכים, והיזק גדול שאינו לומד דא"ח, והשי"ת יעזר שיהי' יר"ש חסיד ולמדן.

צריך לסדר אשר בחדש ניסן הבע"ל בשבתות ויו"ט להיות התלמידים שי' בבתיהם, הנה כל אחד במקום מגורו יחזור דא"ח ברבים ויסדר להם איזה מאמרים של עבודה יחזרו, ולכד זאת ישתדלו לדבר ברבים - פשוט זאגען ברבים - על דבר אשר האבות צריכים לשלוח את בניהם להישיב[ה] ולעשות תעמולה בין הילדים שילמדו בחדרים, ובדרשותיהם ידרשו מאח ההורים שיתנו בניהם לחדרים, ומאת הועדים שיחזיקו את החדרים, ותעמולו[ת] בין הנערים שישעו להישיבות, וכל משך היות התלמידים שי' בבתיהם יעמוד עמם בחליפות כתובים - וטוב יותר לא בכתב ידו כ"א יקח לו כתב והוא יחתום.

עוד זאת אשר יחקרו וידרשו אחרי נערים

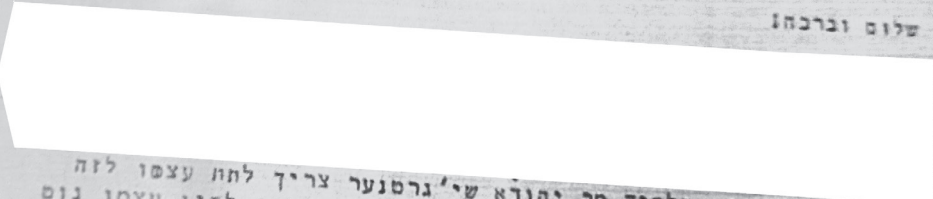
OF LUBAWITZ

יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ה'אד"ש, תרמ"ז
בערבסאלדסדארף

ידידי הרב וו"ח אי"א מוה"ר
אלטער שי'.

שלום וברכה

בדבר החלמיד מר יהודא שי' גרסנער צריך לתת עצמו לזה
לקרבו ביותר כפי בריחוק לא יפעול עליו-אמנם בינו לבין עצמו נוס
אזרייבען די ביינער בדברים ככושים ולבטלו בפיסול גמור, ניט גלאס
אזעק שארען נאחר צוברעכען דעם נסות הרוח והשי"ת יעזר שי"ה יר"ש
חסיד ולמדן.

פתק העו"ד הנני שולח בזה בחזרה
בדבר החלמיד מר משה שי' אשכנזי הי' צריך לכחוב לאכיו שי'
מזה וכמוכן באופן שי"ה מזה איזה תועלת ולא ח"ו כדי לצערנו, ואם יודע
שלא יביא תועלת א"צ לכחוב, אבל לדבר אהו צריכים, וחיזק גדול שאינו
לומד דא"ה, והשי"ת יעזר שי"ה יר"ש חסיד ולמדן.

צריך לסדר אשר בחדש ניטן הפע"ל בשבתות ויו"ט בהיות
החלמידים שי' בבתיהם, הנה כל אחד במקום מנורו יחזור דא"ה ברבים
ויסדר להם איזה מאמרים של עבודה יחזרו, ולכך זאת ישתדלו לדבר ברבים
יבטוח זאנען ברביס-על דבר אשר האכות צריכים לשלוח את בניהם להשיב
ולעשות תעמולה בין הילדים שילמדו בחדרים, ובדרשותיהם ידרשו מאת
ההורים שיחנו בניהם לחדרים, ומאת הוערים שיחזיקו את החדרים, ותעמולו
בין הוערים שיסעו להשיבות, וכל משך היות החלמידים שי' בבתיהם ~~עשו~~
יעמוד עמם בחליפות כתובים יומים יותר לא ככתב ידו כ"א יקח ידו ~~לשון~~
זהו החום.

עוד זאת אשר יחקרו וידרשו אחרי נערים כעלי כשרונות
ואם ימצאו כאלו יודיעו לו.

הפצי זמוכרה הדבר להעמיד לימוד הנבלה על גובה הראוי
לישיבה גדולה, חסידים מוזען קענען לערנען, ובקשה להניד להרמל"ש שי
דבר זה גשמי ואשר הנני הפץ אשר ישיבה זו יהי' לה שם ספורטס אז אין
דער ישיבה לערנס מען על אופן היותר נעלה און מען שטייגט אין לערנ
שום הדבר אשר ישיבה הו"א יצ"ו צריכה בעזרתו ית' לתפוס מקום חשוב
בשורה הראשונה בין הישיבות והנני הפץ לשמוע חצעה מפורטת בענין זה
איך לסדר בעזה"י הדבר ואשר לזמן הפע"ל הי' מסודר.

ABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

2

מכתבי לחל אביב ע"ד יסוד חדר בשם בני תמימים וישיבה
 בשם אתי תמימים ופתור בא"כתי זמני בענין זה שיעבוד בזה מניתי
 את ידידנו חר"ק ר"א שי' קאראסיק. והנני מכקשו לבא עמהם בכתובים
 בענין הזה.
 אנכי נוסע ביום ר' שבוע זו לפאריז צלחה להתייעץ עם הפראפ
 רשם בודון בריאוחי, והשי"ת ישלח לי רפאה שלמה בקרוב בתוך שאר
 חולי אהב"י הצריכים לרפואה. ולשם אחכה מענה על מכתבי זה.
 השי"ת ישלח לו רפואה ויחזקו ויאמצחו בנו"ר שי' וכל ימלא
 תעולתו מרוב טוב בושמיות ורוחניות.
 אשמח במאד מאד על האמור במכתבו אדות היחס הטוב בינו
 ובין גיסו ידידי הרח"ה שי' ותקוה טובה נשקפת שגם השאר שי' ישנו
 הנהגתם לשונה ואז תקותי חזקה אשר תושלם כוונת הוד כ"ק אאמו"ר
 הרח"ק וזאקללה"ה נבג"ם זי"ע וישיבה תו"א יצ"ו תעמוד על הגובה
 בראוי לתנו"ר.

ידידו חרו"ש ומנרכו

אברהם יצחק שניאורסאהן

Hotel Max
9, rue Boulevard
Paris

מכתב יד

מכתב זה, נשלח לר' זלמן הבלין בי"ז אייר תרח"צ, ובו משיב לו אדמו"ר הריי"צ על בקשתו לשלוח מכתב לרב קוק בעניין התערבותו בענייני ישיבת תו"א.

המכתב נדפס בשבועון בי"מ גליון 1248 ע' 11.

"ולולי כי פניו הנני נושא באהבה קדומה מאז ומקדם הייתי מוכיחו על זה"

ב"ה

י"ז אייר תרצ"ח.

וורשא.

אל ידידי הרה"ח הנכבד אי"א מוהר"ר שלמה זלמן שי' האוולין.

שלום וברכה.

קבלתי הטעליעגראממע אשר מודיע כי הרב קוק רוצה לסדר סדרים בהישיבה וכותב לדלג פקודה אליו, ובקשה להרב קוק שלא להתערב בזה, אתמהא על דרשו זאת מאתי כי יודע הנהו למדי שאנני מחותמי פקודות ובקשות, ע"פ הוראת מי שיהי, מבלי הודעה תחלה פרטי הדברים, ולולי כי פניו הנני נושא באהבה קדומה מאז ומקדם הייתי מוכיחו על זה.

התערבות הרב קוק בהישיבה בטח לא נהי' בין לילה, ולמה לא הודיעוני מהנעשה, ודעתו והרצאתו מה שצריכים לעשות, ואז הייתי יודע במה לבחור והייתי מחליט בזה, לא כן עתה שאנני יודע פרטי הדברים מצאתי לנכון לשלוח מכתב להרה"ג קוק שליט"א, אם מוצא כי מתאים הוא ימסור לו, יכתוב לי פרטי הדברים והסבה אשר הביאה לזה, כמו שהן לאמיתתן, הענין בכללו מדאיב על ההנהגה כזו בכלל אשר הביאה לידי זה אשר מן הצד צריכים להתערב בתיקון הבנין אשר נבנה ע"י קדש הקדשים.

ידידו הדו"ש ומברכו בגו"ר

חי"ק

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה יז אייר תרצ"ה.
וורשא.

אל ידידי חרה"ח הנכבד אי"א
מוהר"ר שלמה זלמן שי'
האוולין.

שלום וברכה.

קבלתי הטעליעגראממע אשר מודיע כי הרב קוק רוצה לסדר סדרים בהשיבה
וכותב לדלג פקודה אליו, ובקשה להרב קוק שלא להתערב בזה, אחמאה על דרשו זאת מאתי
כי יודע הנהו למדי שאנני מחותמי פקודות ובקשות, ע"פ הוראת מי שיהי' מבלי הודע (פ) ^מ
פרטי הדברים, ולולי כי פניו הנני נושא באהבה קדומה מאז ומקדם הייתי מוכיחו על
זה.

התערבות הרב קוק בהשיבה בטח לא נהי' בין לילה, ולמח לא הודיעוני
מהנעשה, ודעתו והרצאתו מה שצריכים לעשות, ואז הייתי יודע במה לבחור והייתי מחליט
בזה, לא כן עתה שאנני יודע פרטי הדברים מצאתי לנכון לשלוח מכתב להרה"ג קוק
שליט"א, אם מוצא כי מתאים הוא ימסור לו, יכתוב לי פרטי הדברים והסכה אשר הביאה
לזה, כמו שהן לאמיתות, הענין בכללו מדאיב על ההנהגה ^כ בכלל אשר הביאה לידי זה אשר
מן הצד צריכים להתערב כתיקון הבנין אשר נבנה ע"י קדש הקדשים.

ידידו הרו"ש ומנרכו ^כ *Y. S. S.*

לזכות

החתן הרה"ת אריה שיחי'
והכלה מ' דבורה לאה תחי'
לרגל נישואיהם בשעטומ"צ
ביום ג', ז' טבת ה'תשפ"ה

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' שלום דובער וזוגתו מרת דבורה דאברא שיחיו
הרצל

הרה"ת ר' יוסף ירחמיאל וזוגתו מרת שטערנא שרה שיחיו
הבלין

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' יוסף וזוגתו מרת לובא שיחיו
הרצל

מרת שרה הינדא תחי'
קפלן

הרה"ת ר' משה וזוגתו מרת חוה חיה בילא שיחיו
הבלין

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת נחמה שיחיו
גורביץ'